

פרק ב' : הכרה של המשרד לכלכלה ותעשייה בצהרונים

1. כללי

- 1.1 משרד הכלכלה והתעשייה משתתף במימון השהות של ילדים בצהרונים ובמועדוניות המוכרים על ידו, בתנאים מסויימים שקובע המשרד, המשתנים משנה לשנה.
- 1.2 הבסיס לסבסוד שהותם של ילדים בצהרונים ניתן בהחלטת ממשלה מס' 3689 מ-5 ביוני 2005, בעניין תוכנית המסים הרב שנתית.
- 1.3 אחד מסעיפי ההחלטה עסק בשילוב אמהות במעגל העבודה, ונקבע בו כי תקציב אגף מעונות יום ומשפחתונים יגדל בהדרגה בשנים שלאחר ההחלטה לצורך מימון שירותים שונים, לרבות סבסוד צהרונים ומועדוניות לילדי הורים יחידים עובדים ולילדים להורים ששניהם עובדים במשרה מלאה, תוך מתן קדימות ליישובים בעלי עדיפות גבוהה במסלול תעסוקה המופעל על ידי המשרד. כללי הסבסוד של צהרונים ומועדוניות ייקבעו בהסכמה בין משרד הכלכלה והתעשייה למשרד האוצר.
- 1.4 כאמור, החברה לתרבות פנאי וספורט פעלה בהתאם לנוהל ההכרה בצהרון על מנת לקבל הכרה של המשרד לכלכלה ותעשייה בצהרונים הפועלים בגני הילדים, ואכן הכרה זו התקבלה, והחברה פועלת לחדשה משנה לשנה.
- 1.5 בזכות הכרה זו מעניק המשרד לכלכלה ותעשייה תמיכה כספית להורים הזכאים, המיועדת למימון עלות השהות של ילדיהם בצהרונים.
- 1.6 לאור הפעלתה של תוכנית "ניצנים" בשנת הלימודים הקרובה, משרד הכלכלה והתעשייה לא יהיה מעורב בהפעלת הצהרונים ובסיבסודם.
- 1.7 פרק זה מתייחס אך ורק לצהרונים לגיל הרך שלגביהם ההכרה של המשרד לכלכלה ותעשייה רלוונטית.

2. פיקוח משרד הכלכלה והתעשייה

- 2.1 משרד הכלכלה והתעשייה עורך ביקורי פיקוח באמצעות מפקחות האגף ובאמצעות גופי בקרה חיצוניים (בקרים). הפיקוח מתבצע על פי הכתוב בנוהל ההכרה ועל פי המדדים למתן הכרה המצויינים בו, אשר על פיהם ניתן אישור ההכרה לצהרון.
- 2.2 המפקחות/הבקרים מבצעות/ים את ביקורי הפיקוח על פי תוכנית עבודה שנתית, הכוללת את הצהרונים אשר הוגשה בגינם בקשה להכרה וכן את הצהרונים בעלי "אישור ההכרה".

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

2.3 במידת הצורך, כאשר קיימים ליקויים מתבצעים ביקורים חוזרים. על החברה לתרבות פנאי וספורט מוטלת החובה לתקן את הליקויים שנמצאו בביקורים אלו ונכתבו בדוח הביקורת, ולהגיב עליהם בכתב בסמוך לתיקונם.

2.4 החברה לתרבות פנאי וספורט מחוייבת לעמוד בכול תנאי ההכרה, כפי שמופיעים בנוהל ההכרה של המשרד לכלכלה ותעשייה, ובהם: מבנה הצהרון, לוח חופשות, תוכנית חינוכית, תזונה, בטיחות וצוות הצהרון.

2.5 הביקורת בדקה את אופן עמידתה של החברה לתרבות פנאי וספורט בתנאי הכרה אלו, להלן.

3. השתתפות משרד הכלכלה והתעשייה בסבסוד שהותם של ילדים בצהרונים

3.1 קבלת סבסוד בגין התשלום על שהות ילדים בצהרונים היא תהליך בן שני שלבים:

3.1.1 בשלב הראשון נדרש שהצהרון שבו שוהה הילד יקבל הכרה של משרד הכלכלה והתעשייה.

3.1.2 בשלב השני, לאחר שהצהרון קיבל הכרה, יכולים הורי הילדים הלומדים בו לשלוח למשרד הכלכלה והתעשייה בקשה לקביעת דרגת סבסוד. כפי שנעשה במסגרות האחרות המוכרות על-ידי משרד הכלכלה והתעשייה, דרגת הסבסוד מתבססת על רמת ההכנסה לנפש במשפחה ועל מספר שעות העבודה של האם. מטרת סבסוד שהותם של הילדים בצהרונים היא שילוב אמהות במעגל התעסוקה.

3.1.3 סכום הסבסוד הוא 250-500 ש"ח בחודש, בהתאם לרמת ההכנסה לנפש במשפחה. הסבסוד לצהרונים ניתן לחודשים ספטמבר-יוני בכל שנת לימודים.

3.2 הביקורת בדקה ומצאה כי סבסוד המשרד לכלכלה ותעשייה בצהרונים בגני הילדים מסתכם בכ-מיליון ₪ לשנה.

4. מבנה ופיקוח רשות מקומית

4.1 הצהרונים פועלים במבנים של גני ילדים עירוניים השייכים לעירייה (מבנה של מוסד חינוך רשמי הפועל על פי חוק לימוד חובה). על פי נוהל משרד הכלכלה והתעשייה, על החברה לתרבות פנאי וספורט להמציא אישור מאת משרד החינוך או מאת העירייה האחראית על המבנה כי מדובר במוסד חינוך רשמי אשר מתקיימת בו פעילות חינוכית בשנה"ל הנוכחית.

4.2 בנוסף, יש לערוך דוח "התאמת תשתית ליעודה כמוסד חינוכי – אישור בטיחות בעקבות מבדק" של משרד החינוך מאת יועץ בטיחות או מנהל בטיחות למוסדות חינוך בעל רישיון/מוסמך, ולהעבירו למשרד לכלכלה ותעשייה.

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

4.3 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לתרבות פנאי וספורט פעלה מול הגורמים הרלוונטיים בעירייה להשגת האישורים הנדרשים עבור כלל מבני גני הילדים בהם פועלים הצהרונים.

5. תוכנית הפעלה בצהרון

5.1 החברה לתרבות פנאי וספורט נדרשת לבנות תוכנית חינוכית שנתית לילדי הצהרון וכן תוכנית חינוכית שבועית ולהציג בצהרון. תוכניות אלו תכלולנה פעילויות המתאימות לגילאי הילדים השוהים בצהרון.

5.2 הביקורת בדקה ומצאה כי בצהרונים מופעלת תוכנית של החברה למתנסי"ם, אולם חלק ממובילות הצהרונים לא הכינו בהסתמך על תוכנית זו תוכנית שבועית כנדרש.

6. גילאי הילדים בצהרונים

6.1 על פי נוהל המשרד לכלכלה ותעשייה, הצהרון מיועד לילדים בגילאי ארבע עד שבע. אי לכך, צהרון המבקש לקבל הכרה לפי נוהל זה צריך לתת מענה לטווח גילאים זה, כולו או חלקו.

6.2 הביקורת מצאה כי בצהרונים של החברה לתרבות פנאי וספורט בגני הילדים השתתפו ילדים בגילאים אלו.

7. מספר הילדים

7.1 על פי נוהל משרד הכלכלה והתעשייה, מספרם של הילדים בצהרון לא יעלה על 30 ילדים.

7.2 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לתרבות פנאי וספורט חרגה מנוהל זה לפחות לגבי צהרון אחד. יש לציין כי בשל כמות הילדים החריגה (31) הוסיפה החברה סייעת לצהרון זה.

8. פעילות הצהרונים

8.1 בהתאם לנוהל משרד הכלכלה והתעשייה, הפעילות בצהרונים תתקיים בימים א'-ה', החל מיום פתיחת שנה"ל במערכת החינוך, ועד לסוף חודש יוני (כולל), למעט ימי המנוחה הקבועים במדינת ישראל, והכול בהתאם ללוח החופשות שקבע המשרד. החברה לתרבות פנאי וספורט מתחייבת להציג את לוח החופשות בצהרון במקום נגיש וזמין להורים.

8.2 שעות הפעילות תהיינה מסיום הלימודים במסגרות החינוך השונות – ולא יאוחר מהשעה 13:30 – ועד לשעה 16:00, לפחות בכול יום בשבוע מלא, או, לחילופין, מהשעה 14:00 ועד לשעה 16:30. בחופשות לימודים רשמיות במערכת החינוך (גנים

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

או בתי ספר), שאינן בגדר חופשות על פי לוח החופשות של המשרד לכלכלה ותעשייה, יפעל הצהרון מ-07:30 עד 16:00, מבלי לגבות תשלום נוסף.

8.3 הביקורת בדקה ומצאה כי הצהרונים פועלים חמישה ימים בשבוע, החל משעת סיום הלימודים (בגני הילדים בשעה 14:00 ובבתי הספר משתנה/ ואף מוקדם יותר) ועד השעה 17:00 בגני הילדים ו-16:30 בבתי הספר. קיימת אפשרות להארכת שעת הפעילות בצהרונים בבתי הספר עד לשעה 17:00, המותנית במספר מינימום של תלמידים ובתוספת תשלום.

8.4 החופשות בהפעלת הצהרונים מבוססות על לוח החופשות של משרד הכלכלה והתעשייה. בחופשות לימודים פועלים הצהרונים משעות הבוקר 7:45 ועד לשעה 16:00.

8.5 ביקורות שביצע המשרד לכלכלה ותעשייה בצהרונים בגני הילדים העלו כי לא היתה קיימת הקפדה על הצגת לוח החופשות במקום נגיש וזמין להורים.

8.6 על פי נוהל משרד הכלכלה והתעשייה, בימי שביתות במערכת החינוך יפעל הצהרון בין השעות 07:30 עד 16:00, בתנאי שהמבנה המיועד לפעילות הצהרון זמין לפעילות בימים אלה, זאת עם אופציה לגבות מן ההורים תשלום נוסף עבור שעות הבוקר שבהן היו אמורים להתקיים לימודים פורמאליים.

8.7 למען הסר ספק, יודגש כי בפעילות הצהרון בימים אלו יוכלו לקחת חלק רק הילדים השוהים בצהרון באופן תדיר במהלך שנת הלימודים (ולא ניתן לצרף ילדים נוספים באופן חד פעמי תמורת תשלום).

8.8 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לתרבות פנאי וספורט אכן איפשרה להורים המעוניינים לשלוח את ילדם בימי שביתה לפעילות הצהרון משעות הבוקר ועד אחר הצהריים.

8.9 יתרה מכך, הפעילות בימי השביתה משעות הבוקר אינה כרוכה בתשלום נוסף עד לחמישה ימים לכול היותר. מעבר לכך, החברה גובה 60 ₪ ליום.

9. שהות חלקית

9.1 על פי נוהל משרד הכלכלה והתעשייה, ניתן לאשר שהות ילדים בצהרון באופן חלקי על בסיס מקום פנוי, ובלבד שהדבר ייעשה בימים קבועים ומלאים במהלך כול שנת הלימודים. חובה לציין ביומן הנוכחות היומי בצהרון את שמות כול הילדים ולהדגיש באופן בולט את הילדים השוהים שהות חלקית.

9.2 יש לציין כי ילדים אלו לא יוכלו לקבל תמיכה כספית גם אם הם זכאים לה על פי התבחינים של משרד הכלכלה והתעשייה.

9.3 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לתרבות פנאי וספורט לא אישרה בקשות לשהות באופן חלקי בצהרונים של הגיל הרך, וזאת בהתאם לנוהלי החברה.

10. כוח אדם בצהרונים

- 10.1 החברה לתרבות פנאי וספורט נדרשת להתחייב כי בצהרון יהיה לפחות מבוגר אחד לכול 15 ילדים (דהיינו, במסגרת שבה 16 ילדים, יהיו בצהרון 2 מבוגרים לפחות).
- 10.2 הביקורת בדקה ומצאה כי בכול צהרון היו לפחות שני אנשי צוות. עם זאת, בצהרון בו שובצו 31 ילדים הוסיפה כאמור לעיל החברה לתרבות פנאי וספורט איש צוות נוסף.
- 10.3 כמו כן, שובץ איש צוות נוסף בצהרונים של הגיל הרך במקרים בהם היה צורך מיוחד, כגון: מדובר בילדים צעירים מאד, ילדים לא גמולים, ילדים מקשים וכדו'. סה"כ בשנת תשע"ז שובץ איש צוות נוסף ב- 14 צהרונים.
- 10.4 החברה לתרבות פנאי וספורט רשאית להעסיק בצהרון עובדים בגילאי 18 ומעלה בלבד. הביקורת בדקה ומצאה כי כלל העובדים המועסקים בצהרונים הינם מעל גיל 18.
- 10.5 החברה לתרבות פנאי וספורט מתחייבת לתשלום שכר ולמתן תנאים סוציאליים למועסקים בצהרון כנדרש בחוק. הביקורת בדקה ומצאה כי לא נערך כול פיקוח מצד העירייה על נושא זה. לטענת סמנכ"לית החברה, החברה לתרבות פנאי וספורט מפוקחת ע"י משרד הפנים ומשרד האוצר בנושא זה, והיא מקפידה הקפדה יתרה ועומדת בכול דרישות החוק.
- 10.6 החברה לתרבות פנאי וספורט, הצהרון מתחייבת לקיים את דרישות החוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסויימים, התשס"א-2001, ולשמור בקלסר את אישורי המשטרה עבור כול המועסקים על ידו הבאים במגע עם ילדי הצהרון.
- 10.7 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לא הקפידה על דרישת חוק זו ולא שמרה אישורים אלו.
- 10.8 כמו כן, על החברה לתרבות פנאי וספורט להחתים כול עובד בצהרון, בין חדש ובין ותיק, על הצהרה בדבר היעדר הרשעות, כתבי אישום וחקירות פליליות של עובד בצהרון, לרבות מתנדב או נותן שירותים הבאים במגע עם הילדים (גם אם לא מגע רצוף). החברה מתחייבת שלא להעסיק בצהרון עובד אשר אינו עומד בדרישות המפורטות בהצהרה זו.
- 10.9 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לא הקפידה על דרישת חוק זו ולא החתימה את העובדים על הצהרה זו.

11. הדרכה חינוכית ופיקוח על הצהרון

- 11.1 בהתאם לנוהל הצהרונים של המשרד לכלכלה ותעשייה, החברה לתרבות פנאי וספורט אמורה להעסיק מדריך חינוכי בהיקף של ארבע שעות חודשיות לפחות לכול

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

- כיתת צהרון. המדריך ינחה את הצוות, יצפה בפעילות המתקיימת בצהרון, יחס הצוות לילדים ועוד.
- 11.2 המדריך החינוכי ידריך עד 20 צהרונים בלבד (הצהרון מופעל לכול היותר 4 שעות ביום במשך 20 ימי עבודה בממוצע בחודש, מכאן שמדריך יכול להדריך לכול היותר 20 צהרונים) ולא ישמש כאחד מעובדי הצהרון.
- 11.3 דרישות השכלה וניסיון מהמדריך הן כדלקמן: בעל תואר ראשון לפחות באחד התחומים: פסיכולוגיה-מדעי ההתנהגות או סוציולוגיה-עבודה סוציאלית-חינוך-הוראה. כמו כן יהא בעל ניסיון מוכח של שנתיים לפחות בהדרכה פרטנית וקבוצתית במסגרות חינוכיות בגילאי הצהרון.
- 11.4 תפקידו של המדריך להכין תוכנית חינוכית שנתית שממנה נגזרות תוכניות חודשיות ושבועיות והדרכת העובדים בצהרון ליישום התוכנית הלכה למעשה, וכן פיקוח באופן כללי על התפקוד התקין של הצהרון.
- 11.5 על המדריך למלא אחת לחודש דוח פיקוח ולהשאיר עותק מדוח זה בצהרון למקרה שיידרש להציגו על ידי מפקח מטעם המשרד לכלכלה ולתעשייה, אשר יוכל לעיין בדוח ולהתרשם באמצעותו מהפעילות החינוכית והאווירה השוררת בצהרון. כמו כן, הוא נדרש להעביר למשרד דוחות פיקוח לחודשים נובמבר, פברואר ומאי, תוך חודש ממועד מילויים. הפיקוח במשרד הכלכלה והתעשייה רשאי על פי שיקול דעתו לדרוש העברת דיווח פרטני על פעילות הצהרון מאת המדריך מעת לעת, זאת בנוסף לדוחות שוטפים אלו.
- 11.6 מילוי דוחות אלו הינו תנאי להכרה בצהרון ואי העברת הדוחות הינו עילה לשלילת ההכרה שניתנה לצהרון.
- 11.7 הביקורת בדקה ומצאה כי בצהרונים של הגיל הרך מונו שתי מדריכות חינוכיות בלבד, למרות שמספרן של המסגרות הוא 41 מסגרות. לדברי סמנכ"לית החברה, קיימת פונקצית פיקוח נוספת אשר נותנת מענה לחריגה זו – מנהלת המחלקה לגיל הרך.
- 11.8 ביקורות שביצע המשרד לכלכלה ותעשייה העלו כי לא היתה הקפדה מצד מדריכות אלו למלא דוח פיקוח ולהשאיר עותק ממנו בצהרון.
- 11.9 הביקורת בדקה ומצאה כי דוחות תקופתיים הועברו כנדרש למשרד לכלכלה ותעשייה.

12. מעקב אחר נוכחות הילדים בצהרון

- 12.1 על פי נוהל משרד הכלכלה והתעשייה, יש לנהל יומן נוכחות יומי (המחולק על פי חודשי השנה) אשר ימולא בכול יום סמוך לפתיחת הצהרון. יומן הנוכחות יכלול את שמות הילדים הנוכחים, מספרי הת"ז שלהם ותאריך המילוי (יום וחודש). יש לוודא

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

שיומן זה ממולא כנדרש ונמצא בצהרון בכול עת והינו זמין ונגיש להצגה בפני המפקח מטעם המשרד לכלכלה ותעשייה.

12.2 הביקורת בדקה ומצאה כי קיימת הקפדה יתרה על רישום נוכחות יומיומי של הילדים בצהרונים. דוחות נוכחות אלו נשמרים ומתוייקים.

13. ציוד

13.1 החברה לתרבות פנאי וספורט מתחייבת כי הציוד המצוי בצהרון או המשמש לפעילות בו, כולל הכלים המשמשים להאכלת הילדים, הוא בעל תו תקן מוכר ועומד בהוראות הבטיחות בהתאם לכול דין, לרבות הוראות היצרן. כמו כן, מתחייבת החברה כי הציוד בצהרון, לרבות חומרי יצירה, משחקים וכו', מותאם לגילאי הילדים אשר ישהו בצהרון.

13.2 כאמור, בצהרונים הפועלים במבנה גן הילדים קיים ציוד רב המשמש להאכלת הילדים, למשחקים, ליצירה ועוד, זאת בשל העובדה כי הם פועלים בגן ילדים עירוני הפעיל בשעות הבוקר ומצוייד היטב.

14. מסמכים שאמורים להימצא בצהרון

14.1 החברה לתרבות פנאי וספורט צריכה לוודא שיש באופן קבוע בצהרון את המסמכים הבאים: אישור הכרה, טבלת שכ"ל, לוח חופשות רשמי של משרד הכלכלה והתעשייה, תפריט ואישור תזונאית בתוקף וכן אישור משרד הבריאות בתוקף, תוכנית חינוכית ותעודות המעידות על השתתפות צוות הצהרון בקורס עזרה ראשונה וברענונים כנדרש. יש לרכז את כול המסמכים בקלסר נפרד. חובה להציג מסמכים אלו למפקחים מטעם המשרד לכלכלה ותעשייה בכול עת שיידרשו.

14.2 הביקורת בדקה ומצאה כי חלק מהמסמכים הנדרשים תלויים על לוחות המודעות בצהרונים הפועלים בגני הילדים, אולם בצהרונים הפועלים בבתי הספר אין לוחות מודעות לצהרונים.

14.3 בביקורות שביצע המשרד לכלכלה ותעשייה בצהרונים הפועלים בגני הילדים נמצא כי חלק מהמסמכים חסרים.

15. קורס עזרה ראשונה

15.1 על צוות הצהרון לעבור קורס עזרה ראשונה בסיסי בן 44 שעות. הקורס יינתן על ידי ארגונים המוסמכים לכך ואשר מנפיקים תעודה למסיימי הקורס בהצלחה. בנוסף, על צוות הצהרון לעבור קורס רענון בן 8 שעות אחת לשנתיים. יש להציג אישור בתוקף המעיד על ביצוע רענון.

15.2 הביקורת בדקה ומצאה כי החברה לתרבות פנאי וספורט דואגת להכשרתו של צוות העובדים בצהרון בקורס בעזרה ראשונה. קורס מסוג זה מתקיים אחת לשנה. נכון

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

למועד הביקורת, קיימות מספר עובדות חדשות שטרם עברו הכשרה זו והן תעבורנה אותה במסגרת הקורס השנתי.

16. בטיחות

- 16.1 צהרון הפועל במבנה של מוסד חינוכי מחוייב להראות כי הוא עומד בתנאי הבטיחות שקבע משרד החינוך למוסד חינוכי.
- 16.2 בדיקה שערך המשרד לכלכלה ותעשייה העלתה כי הוא עומד בכול התנאים להכרה בצהרון על פי נוהל המשרד, יוכר לעניין נוהל זה, וייכלל ברשימת הצהרונים המוכרים לשנת הלימודים עבורה הוגשה הבקשה, **ולשנה זו בלבד**.
- 16.3 רשימת הצהרונים המוכרים לעניין נוהל זה תפורסם באתר האינטרנט של המשרד.
- 16.4 צהרון שיקבל אישור הכרה מהמשרד, יתחייב להציג את אישור ההכרה בצהרון, במקום נגיש וזמין להורי הילדים, בצירוף כתב ההתחייבות עליו חתם.
- 16.5 נציג האגף יהיה רשאי, אך לא חייב, לבקר בצהרון לצורך בחינה של עמידת הצהרון בתנאי ההכרה במהלך תקופת ההכרה וכן לפני מתן ההכרה.
- 16.6 עם זאת, קיים פיקוח חלקי של משרד הכלכלה והתעשייה על הצהרונים לגיל הרך במוסדות בהם הכיר משרד הכלכלה והתעשייה לאחר שעמדו בשורה של תנאי סף. מוסדות אלו קיבלו סמל מוסד במשרד הכלכלה והתעשייה.
- 16.7 משרד הכלכלה והתעשייה מסבסד את התשלום עבור צהרונים אלו למשפחות שנמצאו זכאיות לכך בהתאם לתבחינים שנקבעו על ידו.
- 16.8 בד בבד, הוא עורך ביקורת הכוללת מספר נושאים במוסדות שבהם הכיר, אחת לשנה.
- 16.9 הביקורת בדקה ומצאה כי בחודש אוקטובר 2015, ביצע משרד הכלכלה והתעשייה ביקורות באמצעות חברה פרטית, ב- 15 צהרונים שפעלו בגני הילדים בעיר.
- 16.10 מטרת הביקורות היתה לבחון את נתוני הפעלת הצהרונים לקראת מתן הכרה בצהרונים אלו לשנת הלימודים תשע"ו.
- 16.10.1 **נוכחות** – בצהרונים קיימת הקפדה על רישום נוכחות יומית של הילדים בהתאם לרשימה.
- 16.10.2 **אישורים ומידע חיוני** – בחלק מהצהרונים לא נמצאה תוכנית שבועית של צוות הצהרונים. עם זאת, קיימת תוכנית חודשית של החברה למתנס"ים ("מי אני ומה שמיי"), מידע להורים על התפריט, לוח החופשות. טבלת שכר הלימוד וכו' לא מוצג בכול הצהרונים. עותקי דוחות הפיקוח של המדריכה החינוכית לא נמצאו בחלק מהצהרונים כלל ובחלקם לא היו מספיק מפורטים.

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

- 16.10.3 **מידע אודות תכנים חינוכיים** – ארגון הסביבה החינוכית, פינות הצהרון, תכנון סדר היום, יחס הצוות לילדים והאווירה בצהרון נמצאו ברוב הצהרונים תקינים.
- 16.10.4 **מידע אודות התזונה** – בחלק מהצהרונים נמצא כי לא היה אישור בתוקף של משרד הבריאות לקייטרינג האחראי להזנת הילדים.
- 16.10.5 **הגינה וניקיון כללי** – נמצאו תקינים.
- 16.10.6 **מספרי הטלפון לשימוש במצבי חירום** – בחלק מהצהרונים נמצאו מתוויקים בקלסר במקום להיות מוצגים במקום בולט.
- 16.10.7 **מידע אודות המצב הבטיחותי** – מרבית אנשי הצוות עברו קורס בהגשת עזרה ראשונה. בחלק מהצהרונים נמצא ציוד שפג תוקפו (חומר חיסוי) וכן תוקפו של מטף כיבוי אש.
- 16.10.8 **מפגעים בטיחותיים במבנה** – תאורה לא ממוגנת בחדר השירותים, מדפים עם ציוד מעל לאסלות, ציוד ניקיון רב בתאי השירותים, ארונית עם מראת זכוכית בחדר השירותים, מאורר עומד נגיש לילדים, מתקן טיהור מים (כולל חמים), קומקום ומיקרוגל בהישג ידם של הילדים, חוסר במגיני אצבעות בדלתות, מגיני אצבעות בתאי השירותים לא ממפלס הריצוף, וילונות ארוכים, שימוש בבקבוקי זכוכית, העדר תפסני דלתות בארונות נגישים לילדים, כבלים נגישים לילדים, קרמיקה שבורה בחדר השירותים ועוד.
- 16.10.9 **מפגעים בטיחותיים בחצר** – גזעי עץ מחוספסים, משטח פי.וי.סי. קרוע, מהמורות בשטיח סינטטי, קיר חיצוני מחוספס, חוסר בחול בארגז החול, צינור מים זרוק בחצר, גזע עץ כרות וחד ועוד.
- 16.10.10 **מפגעים תברואתיים** – בכניסה לאחד ממתחמי הצהרונים נצאה אשפה שנערמה והעירייה לא פינתה אותה.
- 16.11 המבקרים ציינו שתי הערות כלליות חשובות. האחת - מבנה גן הריף ישן מאד וכולל ליקויי בטיחות רבים וחמורים אותם יש לתקן באופן מיידי. מנהלת המחלקה לגיל הרך בחברה לתרבות, פנאי וספורט מסרה לביקורת כי בשל כך עוכבה ההכרה של משרד הכלכלה והתעשייה לגבי צהרון זה עד שתוקנו הליקויים. השנייה - שער הכניסה למתחם שלושת הצהרונים ברח' גינוסר היה פתוח בשעת הביקור שנערך בשעות הבוקר באחד מימי חופשת הסוכות. לדברי הבקרים, צוות הצהרון ציין כי השער ננעל בשעה 8:45.
- 16.12 על פי נוהל מחלקת הביטחון בעירייה, יש לנעול את שער הכניסה לחצר הגן בשעה 8:00, ולכן היותו פתוח עד השעה 8:45 הינו בניגוד לנוהל זה.
- 16.13 הביקורת סבורה כי בשל העדר תקשורת בין אגף החינוך ובין הנהלת החברה לתרבות פנאי וספורט בעניינים אלו, נוצר הפער בנהלים.

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

16.14 על הנהלת אגף החינוך והנהלת החברה לתרבות פנאי וספורט לבחון את הנהלים הנהוגים לגבי הפעלת גני הילדים בבוקר, והצהרונים בגני הילדים בשעות הצהריים, ולתאם את הפעולות שיש לבצע ולהקפיד על כך.

16.15 החברה לתרבות פנאי וספורט פעלה לתיקון מלוא הליקויים שעלו בביקורות משרד הכלכלה והתעשייה, מחודש אוקטובר 2015.

16.16 הביקורת סבורה כי בעת שמתבצעות ביקורות ומוגשים דוחות ביקורת יש להביאם גם בפני הנהלת אגף החינוך והממונה על הבטיחות במוסדות החינוך, ולו בשל העובדה שבשעות הבוקר פועלים במבנים אלו גני הילדים העירוניים והם חשופים לאותם ליקויי בטיחות. על שני הגורמים המפעילים מוטלת האחריות לטיפול בליקויים הבטיחותיים ובמניעתם.

16.17 יש לציין כי מרבית הליקויים שהופיעו בדוחות הביקורת משנת 2014 ומשנת 2015 תוקנו, וזאת בהתאם לביקורת חוזרת שבוצעה על ידי משרד הכלכלה והתעשייה וכן במעקב שבוצע על ידי הנהלת החברה לתרבות פנאי וספורט.

16.18 מנהלת המחלקה לגיל הרך ציינה בפני הביקורת כי בעת שהחברה לתרבות פנאי וספורט מבקשת לקבל הכרה של משרד הכלכלה והתעשייה לכיתת צהרון חדשה, נערכת בדיקה מטעם המחלקה על מנת לזהות ליקויי בטיחות ולתקנם מבעוד מועד, כך שבעת ביקורת של משרד הכלכלה והתעשייה לקראת מתן ההכרה לליקויים אלו לא יופיעו.

17. דיווח שוטף בגין שינויים ו/או סגירת צהרון

17.1 בהתאם לנוהל ההכרה בצהרונים, מחוייב מפעיל הצהרון לדווח למשרד על כול שינוי הנוגע להפעלת הצהרון (לדוגמה: סגירת הצהרון, שינוי כתובת, החלפת מדריך/ה חינוכית, החלפת ספק קייטרינג, היעדרות ממושכת/עזיבה של ילדים וכו').

17.2 החברה לתרבות פנאי וספורט מיידעת בכול שנה מחדש את המשרד לכלכלה ותעשייה בנוגע לגני הילדים בהם יופעלו צהרונים בשנה זו.

18. אופן הארכת תוקף האישור להכרה בצהרון (בעל סמל צהרון משנה קודמת)

18.1 מפעיל צהרון בעל סמל צהרון בשנה"ל הקודמת, אשר לא חל שינוי במיקומו ובכתובתו של הצהרון משנה"ל הקודמת לשנה"ל הנוכחית, יגיש בקשה להארכת תוקף ההכרה, ובה יציין את סמל הצהרון על מנת להקל ולקצר את תהליך בדיקת הבקשה לצורך חידוש ההכרה. יחד עם זאת, יובהר כי לבקשה זו יש לצרף את כול המסמכים הנדרשים מכול מגיש בקשה.

18.2 שינוי כתובת הצהרון – תוגש בקשה חדשה לחלוטין.

18.3 בכול פעם שמשנתה כתובת הצהרון, למשל במסגרת רוטציה המבוצעת בכיתות הגן יש צורך בהכרה של משרד הכלכלה והתעשייה לגן החדש. הביקורת מצאה כי ברשימת

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

כיתות הגן להן הכרה ממשד הכלכלה והתעשייה מספר כיתות הגדול ממספר הכיתות בהן פועלים צהרונים.

18.4 המחלקה לגיל הרך בחברה לתרבות פנאי וספורט מעדכנת בכול שנה את הכיתות בהן פועלים צהרונים.

19. שלילת הכרה מצהרון

19.1 המשרד לכלכלה ותעשייה רשאי לשלול את ההכרה בצהרון, לאחר שניתנה למפעיל (החברה לתרבות פנאי וספורט) הזדמנות להשמיע את טענותיו, בין היתר, בהתקיים כול אחד מהמקרים המפורטים להלן:

19.1.1 אם מצא כי לא מתקיימים בצהרון התנאים להכרה, לרבות הפרת התחייבות שניתנה לפי נוהל זה, ולרבות אי העברה של דיווחים סדירים כנדרש על פי הנוהל.

19.1.2 במקרה שבו מפעיל צהרון לא יענה, מכול סיבה שאינה עניינית, ליותר משתי פניות של הורים זכאים, לקבל את ילדם לצהרון שהוא מפעיל, בתקופה של שלושה חודשים, שלא בשל העדר מקום פנוי בהתאם למספר המקומות הפנויים בצהרון. יוער כי סירוב להכניס לצהרון ילד הסובל מאלרגיה, כאשר הוריו אינם מספקים לו את הטיפול הנדרש, לרבות טיפול תרופתי או סיוע מידי סייעת צמודה, אינו נחשב לסיבה שאינה עניינית.

19.1.3 במקרה של מתן שירות שאינו הולם, ובכלל זה, מקרה של הפרת חוקי העבודה או התנאים המגיעים לעובדים מכוח כול דין או צווי הרחבה או הסכם קיבוצי, או במקרה של הפרת הוראות חוק הגנת הפרטיות, אי שמירת סודיות או פעולה מתוך ניגוד עניינים או במקרה של עשיית שימוש בכלים, חומרים או תוכנות, שיש בה פגיעה בזכויות צד ג'.

19.1.4 במקרה שמפעיל הצהרון יבצע פשע, או כול עבירה אחרת שמפאת מהותה, נסיבותיה או חומרתה, אין מקום לאפשר למפעיל הצהרון להמשיך לקבל הכרה.

19.1.5 במקרה של סיבה חמורה אחרת שמחייבת שלילת ההכרה, לרבות מתן דיווח שגוי או כוזב, ולרבות אי שיתוף פעולה עם המשרד לצורכי בקרה ופיקוח.

19.1.6 בכול מקרה של שלילת ההכרה, יודיע המשרד למפעיל הצהרון, שמחובתו ליידע את ההורים הזכאים שילדם נמצא בצהרון על שלילת ההכרה מצד המשרד.

19.2 מנהלת המחלקה לגיל הרך ציינה בפני הביקורת כי במקרה אחד בשל ליקויי בטיחות בחצר הגן, התריע המשרד לכלכלה ותעשייה כי במידה שלא יתוקנו הליקויים תישלל ההכרה מצהרון זה.

הפעלת הצהרונים בגיל הרך ובבתי הספר

19.3 לאור זאת, פעלה החברה לתרבות פנאי וספורט לתיקון מלוא הליקויים והמשרד העניק לצהרון את ההכרה.

19.4 המשרד לכלכלה ותעשייה מבצע בדיקות כלליות גם בנושא המזון המוגש בצהרונים. הביקורות העלו ליקויים שעליהם העיר המשרד לחברה לתרבות פנאי וספורט.